

Lovvedtak 35

(2012–2013)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 155 L (2012–2013), jf. Prop. 140 L (2011–2012)

I Stortingets møte 18. desember 2012 ble det gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i partiloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene blir det gjort følgende endringer:

§ 1 tredje ledd skal lyde:

(3) *Loven gjelder for de politiske partienes hovedorganisasjon, sentrale ungdomsorganisasjon, fylkesorganisasjon, fylkesungdomsorganisasjon og kommunale organisasjon. Gruppene i Stortinget, fylkesting og kommunestyre omfattes ikke av loven. Kapittel 3 og 4 gjelder for partier som er registrert i samsvar med kapittel 2.*

§ 11 nytt femte ledd skal lyde:

(5) *Før statlig støtte kan utbetales, skal søker gi departementet opplysninger om hvilken bankkonto utbetalingen skal skje til og hvem som har disposisjonsrett. Bekreftelse skal gis minst én gang årlig.*

§ 12 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) *Før statlig støtte kan utbetales, skal søker gi fylkesmannen opplysninger om hvilken bankkonto utbetalingen skal skje til, navn på kontoinnehaver og hvem som har disposisjonsrett. Bekreftelse skal gis minst én gang årlig.*

§ 13 nytt femte ledd skal lyde:

(5) *Før statlig støtte kan utbetales, skal søker gi fylkesmannen opplysninger om hvilken bankkonto utbetalingen skal skje til, navn på kontoinnehaver og hvem som har disposisjonsrett. Bekreftelse skal gis minst én gang årlig.*

Kapittel 4 overskrifta skal lyde:

Kapittel 4. *Støtte fra andre. Regnskap, bokføring og innberetning. Offentliggjøring*

§ 17 skal lyde:

§ 17 *Adgangen til å motta bidrag*

Det er tillatt for alle å gi bidrag til politiske partier og partiledde med de begrensninger som følger av § 17 a.

Ny § 17 a skal lyde:

§ 17 a *Forbud mot bidrag fra enkelte bidragsytere. Særskilte plikter i tilknytning til ulovlige bidrag*

(1) Politiske partier og partiledde kan ikke motta bidrag dersom giveren er ukjent for partiet (anonyme bidrag).

(2) Politiske partier og partiledde kan ikke motta bidrag fra:

- a) rettssubjekter under statens eller annen offentlig myndighets kontroll,
- b) utenlandske givere, det vil si privatpersoner som ikke er norske statsborgere eller som ikke oppfyller vilkårene for å ha stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg, jf. valgloven § 2-2, eller juridiske personer som er registrert i utlandet.

(3) Med bidrag menes i denne paragraf enhver form for støtte.

(4) Ulovlige bidrag skal tilbakebetales til giver innen fire uker etter at de er mottatt. Bidrag som ikke kan tilbakebetales til giver, skal overføres til statskassen innen samme frist.

(5) Alle politiske partier og partiledde plikter å innberette ethvert bidrag etter denne paragraf som ikke er tilbakebetalt til giver eller overført til statskas-

sen innen fristen i fjerde ledd. Reglene i § 19 første og annet ledd og § 20 femte ledd gjelder tilsvarende. Slik innberetning skal gis senest fem måneder etter regnskapsårets avslutning.

§ 18 skal lyde:

§ 18 Regnskapsplikt, bokføringsplikt, innberetningsplikt mv.

(1) Alle politiske partier og partiledde som er nevnt i § 1 tredje ledd annet punktum har regnskapsplikt og bokføringsplikt etter denne loven og forskrift gitt med hjemmel i loven.

(2) Partier og partiledde som nevnt i første ledd skal avgi årlige innberetninger om inntekter og kostnader i perioden 1. januar til 31. desember samt eiendeler og gjeld per 31. desember. Innberetningen skal gis senest fem måneder etter regnskapsårets avslutning.

(3) Partier eller partiledde som i løpet av året har hatt samlede inntekter på under 12 000 kroner etter fradrag av all offentlig støtte, er unntatt fra regnskapsplikt, bokføringsplikt og innberetningsplikt etter første og annet ledd. Disse plikter å gi en erklæring (forknket innberetning) om at inntektene for året har vært under dette nivået. For øvrig gjelder de samme regler i loven for slike erklæringer som for innberetninger etter annet ledd.

(4) Alle partier og partiledde har i valgår plikt til særskilt å innberette bidrag over 10 000 kroner som er mottatt i perioden 1. januar til og med fredag før valgdag. Innberetningen skal skje innen fire uker etter at bidraget er mottatt. Bidrag mottatt senere enn fire uker før utløp av innberetningspliktig periode i første punktum skal være innberettet innen utløpet av fredag før valgdag.

(5) Innberetninger etter denne paragraf sendes det sentrale registeret for ordningen.

Ny § 18 a skal lyde:

§ 18 a Plikt til registrering og krav til regnskapsystem

(1) Enhver transaksjon eller disposisjon som har virkning på sammensetning av og størrelsen på partiets eller partiledde inntekter, kostnader, gjeld eller eiendeler, skal registreres i et regnskapssystem. Opplysningene skal regnskapsføres og spesifiseres korrekt og nøyaktig og på en slik måte at det etterpå er mulig å foreta rekonstruksjon.

(2) Regnskapssystemet skal være innrettet ordentlig og oversiktlig og på en måte som muliggjør innberetning til det sentrale registeret for ordningen og kontroll med at innberetningspliktige opplysninger er riktige.

Ny § 18 b skal lyde:

§ 18 b Dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale

(1) Dokumentasjon, spesifikasjoner og annet regnskapsmateriale skal oppbevares i minst fem år. Oppbevaring skal skje i en form som opprettholder muligheten for å lese materialet.

(2) Oppbevaringsplikten for regnskaps- og innberetningspliktige partiledde som legges ned, overføres til partiet eller partiledde som er nærmest i partihierarkiet.

(3) Oppbevaringspliktig materiale skal på en forsvarlig måte sikres mot urettmessig endring, sletting eller tap.

§ 19 fjerde ledd og femte ledd skal lyde:

(4) Andre bidrag enn pengebidrag skal verdsettes til omsetningsverdi.

(5) Andre bidrag enn pengebidrag, med verdi under beløpsgrensene i § 20 første ledd, kan unntas fra innberetning.

§ 20 skal lyde:

§ 20 Identifisering av bidrag, bidragsytere og sponsorer. Erklæring om avtaler

(1) Dersom en bidragsyter i løpet av perioden har gitt ett eller flere bidrag til partiets hovedorganisasjon som til sammen utgjør en verdi av 35 000 kroner eller mer, skal bidragets verdi og bidragsyterens identitet oppgis særskilt. Det samme gjelder for bidrag til partiledde på fylkeskommunalt nivå som til sammen utgjør en verdi av 23 000 kroner eller mer, og for bidrag til partiledde på kommunalt nivå som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer. Bidrag til partienes ungdomsorganisasjoner følger reglene for bidrag til morpartiet på tilsvarende nivå.

(2) Dersom det er inngått politiske eller forretningsmessige avtaler med noen bidragsytere, skal det gis erklæring om dette i innberetningen. Kravet om erklæring gjelder enhver avtale, uavhengig av beløpsgrensene i første ledd. Bidragsyters identitet skal oppgis i samsvar med femte ledd.

(3) Det skal gis erklæring om sponsoravtale dersom verdien av ytelsen(e) fra den det er inngått avtale med, overskrider beløpsgrensene i første ledd. Sponsors identitet skal oppgis i samsvar med femte ledd.

(4) Bidrag til organisasjoner eller enheter som direkte eller indirekte kontrolleres av eller på annen måte er knyttet til parti eller partiledde som nevnt i § 1 tredje ledd, oppgis særskilt i tilknyttet partiledde innberetning dersom samlet verdi overskrider beløpsgrensene i første ledd. Bidragsyters identitet skal oppgis i samsvar med femte ledd.

(5) Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, *långivere eller sponsorer* skal identifiseres med navn og postadresse.

Ny § 20 a skal lyde:

§ 20 a *Kostnader som skal innberettes*

(1) *Innberetningen skal inneholde en fullstendig oversikt over de kostnader partiet eller partiledet har hatt i løpet av perioden.*

(2) *Kostnadene skal kategoriseres på følgende måte:*

Kostnader etter art

- a) *Lønnskostnader*
- b) *Varekostnader*
- c) *Kostnader til anskaffelse av tjenester*
- d) *Finanskostnader*
- Kostnader etter aktivitet*
- e) *Administrasjonskostnader*
- f) *Kostnader i forbindelse med partiaktiviteter*
- g) *Valgkampkostnader*
  - i. *markedsføringstiltak*
  - ii. *andre kostnader*

(3) *Overføringer til andre partiledde skal spesifiseres i note.*

Ny § 20 b skal lyde:

§ 20 b *Balansetall som skal innberettes*

(1) *Partiet eller partiledet skal gi fullstendige opplysninger om eiendeler fordelt på anleggsmidler og omløpsmidler i tillegg til kortsiktig og langsiktig gjeld.*

(2) *Långivers identitet og lånebeløpet skal oppgis særskilt hvis låneavtalens pålydende verdi overskrider beløpsgrensene i § 20 første ledd. § 20 femte ledd gjelder tilsvarende.*

§ 21 skal lyde:

§ 21 *Erklæringer, signatur og kontaktpersoner*

(1) *Innberetning etter § 18 annet og tredje ledd skal inneholde en erklæring om at partiet eller partiledet ikke har hatt inntekter, kostnader, gjeldsposter eller eiendeler som avviker fra det som er oppgitt.*

(2) *Innberetning skal undertegnes av partiets eller partiledets leder og minst ett annet styremedlem.*

(3) *Partiet eller partiledet skal minst én gang årlig gi det sentrale registeret for ordningen opplysninger om hvem som er oppnevnt som kontaktperson. Opplysningene skal bekreftes av partiets hovedorganisasjon.*

Ny § 21 a skal lyde:

§ 21 a *Revisjonsplikt. Særskilte bestemmelser om revisjon av politiske partier*

(1) *Partiets hovedorganisasjon har revisjonsplikt etter revisorloven § 2-1. Unntakene i revisorloven § 2-1 annet ledd får ikke anvendelse. Andre partiledde som er nevnt i § 1 tredje ledd annet punktum, har ikke revisjonsplikt etter loven her.*

(2) *I tillegg til regnskapet skal det årlig gis revisor erklæring om alle innberetningspliktige forhold etter kapittel 4 i denne loven.*

(3) *Den som reviderer og godkjenner et politisk partis regnskap etter første ledd, kan ikke samtidig være medlem av partiet eller ha en samlet engasjementstid i partiet som overstiger åtte år. For revisjonsselskap gjelder dette den som er utpekt som ansvarlig revisor.*

(4) *Reglene om taushetsplikt i revisorloven § 6-1 er ikke til hinder for at revisor kan gi opplysninger om partienes regnskapsmessige disposisjoner til Partilovnemnda og Partirevisjonsutvalget.*

(5) *For øvrig kommer revisorlovens regler til anvendelse.*

§ 22 andre ledd skal lyde:

(2) *Det sentrale registeret skal sammenstille opplysningene om partienes og partiledenes innberetninger og gjøre dette offentlig tilgjengelig på hensiktsmessig måte, for eksempel ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Registeret skal sende en oversikt til Partilovnemnda og departementet over partier eller partiledde som ikke har overholdt innberetningskravet innen fristen.*

§ 22 tredje ledd blir oppheva.

Ny § 22 a skal lyde:

§ 22 a *Forskrift*

(1) *Nærmere regler om regnskap og bokføring, definisjon av bidrag og ytelser, bruk av revisorer, tilbakebetaling, verdifastsetting og overføring av ulovlige bidrag til statskassen, innberetningsmåten og om organiseringen av det sentrale registeret fastsettes i forskrift av departementet.*

(2) *Departementet kan i forskrift gi regler om at innberetningssystemet helt eller delvis også skal omfatte finansieringen av valgkamper til kandidater som representerer politiske partier eller partiledde og som vinner representasjon til folkevalgte organer. Innberetning foretas som en del av partiets eller partiledets årlige innberetning etter denne loven.*

§ 23 skal lyde:

§ 23 *Innsyn i partiers regnskaper og avtaler med bidragsyttere*

(1) Partier eller partiledde som er omfattet av denne loven, plikter på forespørsel å gi enhver innsyn i det regnskap som er utarbeidet for siste år.

(2) Partiet eller partileddet plikter på forespørsel å gi enhver innsyn i avtaler inngått med bidragsyttere.

Kapittel 5 overskrifta skal lyde:

Kapittel 5 *Nemnd for kontroll med partifinansieringen, klagebehandling mv.*

§ 24 overskrifta skal lyde:

§ 24 *Nemnd for kontroll med partifinansieringen og klagebehandling*

§ 24 andre til sjuande ledd skal lyde:

(2) Partilovnemnda gis myndighet til å:

- a) tolke reglene i denne loven og i forskrift gitt med hjemmel i loven
- b) kontrollere at finansieringsbestemmelsene i loven overholdes
- c) fatte vedtak om bruk av administrative sanksjoner og inndragning
- d) avgjøre klager over vedtak om registrering, jf. § 8
- e) avgjøre klager over vedtak om tildeling av statlig støtte, jf. § 15

(3) Partilovnemnda kan kreve at partiet eller partileddet legger fram all dokumentasjon av betydning for etterlevelse av plikter i kapittel 4 i denne loven som nemnda finner grunnlag for å vurdere særskilt.

(4) Hvis Partilovnemnda finner det nødvendig, kan partiets eller partilednets etterlevelse av plikter i kapittel 4 kontrolleres. Slik kontroll utføres av et særskilt oppnevnt kontrollorgan, Partirevisjonsutvalget. Utvalget kan kreve at partiet eller partileddet legger fram all dokumentasjon av betydning for ovennevnte forhold. Forhold knyttet til revisjonsvirksomheten som utvalget mener kan være i strid med revisorloven eller § 21 a i denne loven, skal rapporteres til Finanstilsynet.

(5) Partirevisjonsutvalget skal på anmodning fra Partilovnemnda i år utenom valgår gjennomføre rutinekontroll av innberetningspliktige partiers eller partilednets etterlevelse av pliktene i kapittel 4. Kontrollen skal være politisk nøytral og ikke omfatte områder som berører partiets eller partilednets selvstendighet eller politiske handlefrihet. Partirevisjonsutvalget skal veilede partiet eller partileddet om forståelsen av pliktene i kapittel 4.

(6) Revisorloven § 6-1 om taushetsplikt er ikke til hinder for at Partirevisjonsutvalget legger fram opplysninger av betydning for etterlevelsen av denne

loven eller straffeloven 1902 §§ 276 a til 276 c, for Partilovnemnda.

(7) Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Partilovnemnda eller Partirevisjonsutvalget, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det vedkommende i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om partiinterne forhold. Forvaltningsloven § 13 a første ledd nr. 1 til 3 og § 13 b første ledd nr. 2 til 6 får likevel anvendelse.

§ 25 skal lyde:

§ 25 *Oppnevning av Partilovnemnda. Sammensetning*

(1) Nemndas medlemmer oppnevnes av Kongen i statsråd for seks år av gangen. Departementet kan ved tidsperiodens utløp forlenge mandatet inntil en ny nemnd kan oppnevnes.

(2) Nemnda skal ha minst fem medlemmer. Lederen skal ha dommerkompetanse. Nemndas medlemmer kan gjenoppnevnes.

§ 27 skal lyde:

§ 27 *Forskrift*

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om nemndas virksomhet og sammensetning. Departementet kan videre gi forskrift om klagerett over nemndas avgjørelser i saker om dokumentinnsyn etter forvaltningsloven og offentlighetsloven og saksomkostninger etter forvaltningsloven § 36. Departementet kan i forskrift gi tilsvarende bestemmelser om Partirevisjonsutvalget.

Nytt kapittel 6 med §§ 28 til 30 skal lyde:

Kapittel 6 *Administrative sanksjoner, inndragning og straff*

§ 28 *Administrative sanksjoner*

(1) Ved brudd på reglene i kapittel 4 avgjør Partilovnemnda hvor mye den statlige partistøtten skal avkortes. Førstegangsregelbrudd av mindre omfang kan sanksjoneres med formell advarsel. Ved fastsettelsen av avkorting skal det blant annet legges vekt på hvor mye støtte partiet eller partileddet kan søke om i det aktuelle året og overtredelsens grovhet og varighet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om avkorting.

(2) Domstolene kan prøve alle sider av Partilovnemndas vedtak etter paragrafen her.

§ 29 *Inndragning*

(1) Partilovnemnda skal ved brudd på bestemmelsene i § 17 a første til fjerde ledd treffe vedtak om inndragning inntil den fulle verdien av det ulovlig motatte bidraget.

(2) § 28 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 30 *Straff*

(1) Den som forsettlig eller grovt uaktsomt gir vesentlig uriktige opplysninger i forbindelse med innberetningsplikten i kapittel 4, straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år.

(2) Den som forsettlig eller grovt uaktsomt gjør seg skyldig i vesentlig brudd eller gjentatte brudd på bestemmelsene i § 17 a, straffes med bøter eller fengsel i inntil 2 år.

Noverande kapittel 6 blir kapittel 7.

Noverande § 28 blir § 31.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Departementet kan gi overgangsføresegner.

Dag Terje Andersen

president

